

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Bakalářská práce
Účetnictví

Zpracovala: Lenka Kubelková

Plzeň, 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka KUBELKOVÁ**
Osobní číslo: **R12B0090P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Účetnictví**
Zadávací katedra: **Katedra finančního práva a národního hospodářství**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezení pojmu účetnictví, jeho funkce a charakteristiky
2. Zhodnocení právní úpravu účetnictví v České republice (návaznost na další prováděcí předpisy, české účetní standardy)
3. Popis obsahu povinností účetních jednotek, které vedou účetnictví
4. Zaměření se na kontrolní mechanismy v účetnictví a zhodnocení míry harmonizace českého práva
5. Praktická část: Porovnání podvojného účetnictví a daňové evidence

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 30

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- BÁRKOVÁ, D., NOCAR, J. Základy účetnictví, In Finanční a daňové právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009.
- BOHUŠOVÁ, J. Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS v podmínkách českých podniků. Praha: ASPI, 2008.
- LOUŠA, F. Zákon o účetnictví v praxi. 4.vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009.
- BÁRKOVÁ, D., NOCAR, J. Právní úprava účetnictví v roce 2004 v roce vstupu do EU. In Aktuální otázky finančního práva a daňového práva v České republice a na Slovensku. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2004.
- SEDLÁČEK, J. Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie. 1. vyd. Praha: C.H.BECK, 2004.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Josef Nocar

Katedra finančního práva a národního hospodářství

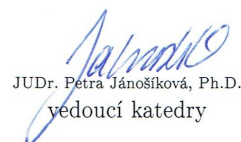
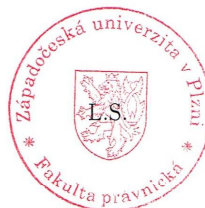
Datum zadání bakalářské práce: 13. února 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 31. března 2015

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

V Plzni dne 24. září 2014

JUDr. Petra Jánošíková, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2015

Lenka Kubelková

Poděkování

„Chtěla bych velmi poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Josefu Nocarovi za rady a připomínky, které mi dal během psaní mé bakalářské práce. Dále bych poděkovala Daniele Horejšové, za poskytnutí užitečných informací a nakonec mojí rodině za podporu během celé doby mého studia.“

Obsah

Úvod.....	1
1. Charakteristika pojmu a funkce účetnictví	2
1.1 Historie účetnictví	2
1.2 Vymezení pojmu účetnictví	2
1.3 Funkce účetnictví.....	3
1.4 Dělení účetnictví.....	3
1.5 Účetní knihy	4
1.5.1 Hlavní kniha	5
1.5.2 Deník.....	6
1.5.3 Kniha analytických účtů.....	6
1.5.4 Kniha podrozvahových účtů.....	7
1.6 Vedení účetnictví na PC.....	7
1.7 Klady a zápory v účetnictví.....	8
2. Právní úprava účetnictví	10
2.1 Právní úprava v ČR a navazující právní předpisy	10
2.1.1 Zákon o účetnictví	10
2.1.2 Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb.	11
2.1.3 České účetní standardy.....	11
2.1.4 Ostatní právní předpisy	13
2.2 Zásady při vedení účetnictví	13
3. Povinnosti v účetnictví	14
3.1 Povinnost vést účetnictví	14
3.2 Skončení povinnosti vést účetnictví	14
4. Změny po roce 2004.....	15
4.1 Změny v účetnictví	15
4.2 Změny v oblasti daně z příjmů FO	16
4.3 Změny v oblasti daně z příjmů PO	16
5. Harmonizace v účetnictví	17
5.1 Harmonizace v rámci Evropské unie.....	17
5.1.1 – Direktivy vztahující se k účetnictví	18
5.2 Harmonizace v rámci USA	19
5.2.1 US GAAP	20
5.2.2 Rozdíl mezi českým účetnictvím a US GAAP.....	21

5.2.4 Změny US GAAP v roce 2009.....	22
5.3.1 IFRS a změny z roku 2008.....	24
5.4 Orgány tvořící standardy a interpretace.....	25
5.4.1 IASCF (Nadace výboru pro mezinárodní účetní standardy).....	25
5.4.2 IASB(Rada pro mezinárodní účetní standardy)	25
5.4.3 IFRIC	25
5.4.4 Poradní sbor.....	25
6. Praktická část: Porovnání daňové evidence a účetnictví.....	27
6.1 Daňová evidence	27
6.1.1 Daňová evidence a DPH	30
6.2 Uchování daňové evidence	31
6.3 Daňová evidence - příklad	32
6.4 DPH a její zápis do deníku příjmů a výdajů	33
6.5 Kniha pohledávek a závazků.....	33
6.6 Výpočet základu daně.....	34
6.7 Porovnání účetnictví a daňové evidence.....	35
Závěr.....	36
Cizojazyčné resumé	
Seznam použité literatury	
Přílohy	

Úvod

Jak je z názvu práce patrné, mým tématem pro bakalářskou práci se stalo účetnictví. Jedním z důvodů, proč jsem si toto téma zvolila, byl ten, že účetnictví mi bylo blízké už na střední škole obchodní, kterou jsem se po základní škole rozhodla studovat.

Dalším důvodem je to, že mě toto téma i nadále zajímá a myslím si, že v dnešní době je stále více aktuální. Snaha o harmonizaci účetnictví a sjednocení se světovými systémy je dnes dle mého názoru na vrcholu.

Svou práci jsem rozdělila do kapitol v pořadí, tak aby byly co možná nejsrozumitelnější. Šla jsem přes úvod do oboru účetnictví, přes jeho právní úpravu, změnu po vstupu do Evropské unie, harmonizační snahy až po praktickou část mé práce. V závěru mé práce jsem se zaměřila na porovnání daňové evidence a účetnictví. Dle mého názoru většina podnikatelů úplně nechápe, co mu ten či onen systém může poskytnout a který by pro něj byl třeba vhodnější.

Jako metody pro zpracování bakalářské práce jsem zvolila deskriptivní výzkum, který byl pro toto téma podle mě nejvhodnější. V praktické části jsem si vybrala komparaci, která dané téma nejlépe vystihla.

Plzeň, březen 2015

Lenka Kubelková

1. Charakteristika pojmu a funkce účetnictví

1.1 Historie účetnictví

Na počátku se účetnictví používalo k zaznamenávání pohybu majetku. Tyto nejstarší záznamy se dochovaly ve formě zářezů ve dřevě, kostech nebo na kamenech nebo keramických nádobách. Používala se také vrubovka, na kterou se formou seříznutí „zapsal“ dluh a postupnými seříznutími se zaznamenávala splátka dluhu.

Jsou zde ale také tabulky z Babylonu nebo papyry z Egypta, na kterých byl zaznamenán obchod s obilím. Od nich se účetnictví naučili Řekové. Působili zde také kromě státu i trapezité, kteří byli něco jako dnešní bankéři. Od nich účetnictví převzali pro změnu Římané, kteří jako první účtovali na jakýchsi účetních knihách (poznámkové knihy, knihy příjmů a vydání, kniha účtů). Od Římanů pak postupně přebírali účetnictví další obyvatelé Římské říše.

Dnešní účetnictví pochází pravděpodobně od italských obchodníků. Jako důkaz zde můžeme použít část florentinské účetní knihy z roku 1211, nebo záznamy z Florencie, které obsahují účty o dvou stranách z roku 1216.

Popis pravidel a zásad pro účetnictví však pochází až z 15.století. Poprvé účetnictví popsal Benedetto Cotrugli v roce 1458, ale jeho spis byl vydán až v roce 1573, takže ho „předběhl“ Luca Pacioli, který teorii vydal v roce 1494. Jeho systém si zakládal na třech knihách – memoriál, deník a hlavní kniha. Také doporučoval provádět účetní závěrků každý rok, nikoliv jak bylo v té době zvykem, při popsání účetních knih.

I ve Francii vznikly významné spisy týkající se účetnictví, i když až později, v 17.století. Francouzi používali více účetních knih, než italové ve svém účetnictví. Popsali i jednoduché účetnictví, kde se účtovalo o pohledávkách a závazcích a příjmech a výdajích financí. Ostatní se popřípadě účtovalo na jiných knihách.¹

1.2 Vymezení pojmu účetnictví

„Účetnictví je písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku, a to v peněžních jednotkách.“

---

¹ FIALA, Josef. Dějiny účetnictví. Praha : Pragotisk, Peroutka a spol., 1935.

Účetnictví poskytuje informace o stavu a pohybu podnikatelských závazcích a majetku, tak také o nákladech, výnosech a s tím související určení hospodářského výsledku (podnikatel by měl vědět, zda se mu podnikání vůbec vyplácí).

1.3 Funkce účetnictví

Účetnictví plní hned několik důležitých funkcí:

- informuje o hospodaření podniku – zda hospodaříme se ziskem nebo ztrátou,
- při vedení soudního sporu může sloužit jako důkazní prostředek,
- umožňuje kontrolu hospodaření s majetkem a kontrolu jeho stavu,
- udává nám důležité informace pro řízení podniku,
- zajišťuje informace pro daňové účely.²

Všechny tyto funkce nám pomáhají zvyšovat efektivitu v podniku a v budoucnu lépe směřovat např. výrobu, finance anebo lidské zdroje.

1.4 Dělení účetnictví

Účetnictví bývá nejčastěji rozdělováno na manažerské a finanční.

Manažerské účetnictví – je to systém informací, který souží především k interním potřebám podniku. O něm si rozhoduje pověřený orgán podniku samostatně.

Z hlediska právní úpravy není manažerské účetnictví nějak moc regulováno.

Informace z něj vyvozené mohou být převzaty do účetnictví finančního (zejména pokud se jedná o oceňování ve vlastních nákladech).

Na rozdíl od finančního účetnictví nemá manažerské povinnost provádět podvojný zápis účetních případů a může používat i jednotky jako jsou tunokilometr, strojové hodiny aj.

---

² ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví: pro střední školy a pro veřejnost*. 9., upravené vyd. podle právního stavu k 1.1.2008. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2008, 153 s. ISBN 978-808-7237-007.

Manažerské účetnictví můžeme rozdělit do jakýchsi podsložek:

- Vnitropodnikové účetnictví – v této podložce účtujeme klasicky na Má dáti/Dal. Slouží k řízení v podniku, protože zde oceňujeme své položky našimi vlastními náklady.
- Kalkulace – tvoří důležitou součást manažerského účetnictví. Slouží potřebám ve více úrovních.
- Rozpočty podle vnitropodnikových oddělení – kontroluje vlastní náklady a pomáhá při určování cen.³

Finanční účetnictví – určuje určité vztahy účetní jednotky ve vztahu k okolí (dodavatelům, odběratelům, bankám atd.). Poskytuje nám také informace o hospodářském výsledku, nákladech a výnosech podniku. Je oproti účetnictví manažerskému regulované státem a má veřejný charakter.⁴

1.5 Účetní knihy

Účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu vedou čtyři základní knihy – hlavní knihu, deník, knihu podrozvahových účtů a knihu analytických účtů. Ovšem účetní jednotky vedoucí účetnictví v zjednodušeném rozsahu nemusí vést knihu analytických účtů a knihu podrozvahových účtů.

Účetní knihy se mohou vést jako vázané knihy, nebo i jako volné listy. U volných listů však musí být dodržena podmínka, že listy musí být před použitím řádně očíslovány. Volné vedení má tu výhodu, že je lépe tříditelné pro potřebu účetní jednotky. Vázaná kniha zase naopak zaručuje úplnost účetních záznamů. Není to ale úplně snadné, protože dopředu nemůžeme přesně určit, kolik místa na účtu budeme potřebovat.

---

³ Studentka. *Studentka: Úvod do problematiky manažerského účetnictví* [online]. 2007 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://studentka.sms.cz/index.php?P_id_kategorie=7630&P_soubor=%2Fstudent%2Findex.php%3Fakce%3Dprehled%26ptyp%3D%26cat%3D46%26idp%3D%26detail%3D1%26id%3D3296%26view%3D1%26url_back%3D

⁴ Uctovani.net: Jasně a srozumitelně. *Uctovani.net* [online]. 05.01.2013 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetnictvi-od-A-do-Z-3-dil-Deleni-ucetnictvi-a-legislativa&idc=74>

V § 17 zákona o účetnictví máme upravené otevírání a uzavírání účetních knih. Účetní knihy se otevírají nejčastěji:

1. ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví,
2. k prvnímu dni účetního období.

Uzavírání účetních knih se děje nejčastěji z důvodů:

1. den zániku povinnosti vést účetnictví,
2. k poslednímu dni účetního období

1.5.1 Hlavní kniha

Tato kniha obsahuje syntetické účty dle účtové osnovy (účtového rozvrhu) a musí zahrnovat alespoň:

- zůstatky účtu ke dni, kdy se tato kniha otevírá,
- obraty účtů Má dáti a Dal,
- zůstatky účtů ke dni, ke kterému sestavuje účetní závěrku.

Jakýkoliv zápis provedený v hlavní knize, musí podléhat pravidlu podvojnosti a souvztažnosti.

Obrázek č.1 – Hlavní kniha

HLAVNÍ KNIHA (číslo a název účtu)															
č.j.	MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL	č.j.
PÚ															PÚ
1															1
2															2
3															3
4															4
5															5
6															6
7															7
8															8
9															9
10															10
11															11
12															12
13															13
14															14
15															15
16															16
17															17
18															18
19															19
20															20
21															21

Zdroj: OPTYS: Vždy o krok napřed. OPTYS [online]. 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.optys.cz/zbozi/denik-a-hlavni-ucetni-kniha-a4_1005/

s hlavní knihou odpovídat například v částkách, peněžních obracech apod., protože i v knize analytických účtů používáme vyjádření v peněžních jednotkách.

1.5.4 Kniha podrozvahových účtů

Zde jsou zaznamenány účetní případy, které nejsou v deníku nebo v hlavní knize. Účtuje se zde ve skupinách, které jsou v účtové osnově ve skupině 75-79. Na těchto účtech pozorujeme například závazky z opcí, majetek v leasingu, zástavní práva, odepsané pohledávky do jejich zániku.⁵

1.6 Vedení účetnictví na PC

Účetní software slouží pro vedení účetnictví na počítači. Tento software používají jak podnikatelé, obchodní korporace, tak i státní podniky a příspěvkové organizace. Tento program jde dobře přizpůsobit potřebám jednotky a jejímu účelu podnikání.

Před tím, než se k vedení účetnictví začaly používat počítače, používaly se psací stroje s počítačím zařízením, po nich děrnoštitkovací stroje. Od konce 20.století přišly na řadu počítače. Účetní programy se v České republice začaly plošněji používat od 90.let 20.století.

Základními funkcemi účetních softwarů je:

- Vedení administrativy účetnictví – vedení účetních knih, rozdělování nákladů a výnosů.
- Pokladna a pokladní doklady – dokáže vystavit příjmový či výdajový pokladní doklad a přiřadit ho k fakturám.
- Sklad – zaznamenává pohyb materiálu, výrobků či zboží na skladě. Eviduje též cenu materiálu na skladě.
- Mzdy – eviduje podklady pro výpočet mezd zaměstnancům, připravuje výplatní pásky, může i zaznamenávat docházku do zaměstnání, eviduje odvody na sociálním a zdravotním pojištění.
- Majetek – jsou zde zaznamenané informace o majetku jako pořizovací cena, evidenční číslo, odpisy atd.

---

⁵ GOLA, Petr. Finance.cz. Finance.cz [online]. 2009 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z:<http://www.finance.cz/zpravy/finance/242933-jake-ucetni-knihy-vede-ucetni-jednotka/>

- Banka – zaznamenává výpisy z účtů a dokáže je přiřadit a spárovat s fakturami.
- Bankovníctví – dokáže komunikovat s bankami a do bankovníctví se lze připojit i přes účetní software.
- Kniha jízd – evidence cest a ujetých km firemních vozidel pro potřeby firmy.

Rozšířené funkce účetních softwarů:

- Personalistika – jsou zde informace o zaměstnancích, informace pro výpočty mezd, eviduje platby (důchodové pojištění atd.).
- Doprava a zásilkovna – prodej zboží a jeho následné vydávání, faktury k objednávkám atd.
- Evidence majetku – odpisy, hodnota, vyřazení, informace o majetku.
- Evidence faktur a jejich pohybu.

Každý z účetních softwarů je v základních funkcích stejných a potom má i své rozšířené funkce, které mohou být mezi jednotlivými programy odlišné v závislosti na zákaznících. Záleží tady na velikosti firmy, jejích potřebách, počtu zaměstnanců atd.⁶

Na českém trhu je na výběr z mnoha účetních systémů od různých výrobců, zde je několik nejčastějších: EKONOM, IDEA, POHODA, STEREO.

Podmínkou pro vedení účetnictví na počítači je ta, že podnikatel si musí pravidelně dělat zálohy dat pro případ, že by nastaly technické problémy a došlo například k jejich ztrátě.

1.7 Klady a zápory v účetnictví

Jako jednu z věcí, které by na účetnictví mohlo být vnímáno jako zápor je, že je povinné (pro koho jsem již zmiňovala na začátku práce), tj. osoby musí dodržovat přesně vymezená pravidla. Na druhou stranu kladem je, že tato pravidla

---

⁶ Ekonomické systémy. Ekonomické systémy [online]. 2014 [cit. 2015-03-14]. Dostupné z:http://www.ucetnisoftware.com/ekonomicke_systemy.html

se vztahují na každého stejně, nikdo se nemůže oddalovat od jasně stanovených norem, nebo použít jinou normu než je dána.

Jako další klad bych uvedla výše zmíněné účtování na počítači. V dnešním moderním rytmu života, je to pro podnikatele určitě velkým usnadněním celého účetnictví, než manuální forma vedení.

Záporem je možnost podnikatele „pohybovat“ se svými výnosy a náklady, aby nemuseli platit vysoké daně, a tím dochází k úniku daní a nižším odvodům státu (je to sice trestné, ale i z médií víme, že se to děje).

Dalším záporem je náročnost účetnictví. Ne každá osoba je schopná ho vést, je zde částečně nutná znalost a alespoň částečná vzdělanost v oboru. Minimálně si musí nastudovat spousty norem a příruček a ty se každý rok mohou měnit a novelizovat. Účetnictví tedy neustále vyžaduje povědomost a doplňování informací.

Z globálního hlediska je účetnictví výhodou pro stát, jelikož díky němu stát vybírá daně. Z výsledovek a hospodářského výsledku čerpá informace tzn., že účetnictví zaujímá součást systému a slouží jako hlavní podklad pro hodnocení.

Myslím si, že je správné, že je účetnictví zákonem regulováno, protože jinak by na tom stát nic nezískal a firmy také ne.⁷

---

⁷ podle ústního sdělení Daniely Horejšové, dne 20.3.2015

2. Právní úprava účetnictví

2.1 Právní úprava v ČR a navazující právní předpisy

Základními právními předpisy pro vedení účetnictví jsou:

- zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších novelizací,
- vyhláška č. 500/2002 Sb.,
- České účetní standardy,
- ostatní právní předpisy.

2.1.1 Zákon o účetnictví

Je základním právním předpisem, který upravuje a řídí účetnictví podnikatelů na území České republiky.

Obsah zákona o účetnictví:

Stanovuje účetní jednotky a osoby, které spadají pod zákon o účetnictví, dále definuje předmět účetnictví a účetní období (kalendářní, hospodářský rok).

Určuje účetním jednotkám nejen základní povinnosti, ale také pokuty při jejich nedodržení.

Dále určuje otevírání a uzavírání účetních knih, směrnou účtovou osnovu a archivaci záznamů.

Určuje účetní závěrku včetně výroční zprávy a povinnosti auditu účetní závěrky.

Stanoví způsob vydávání metodiky k účetnictví, Českých nebo mezinárodních účetních standardů.⁸

Po 1. 1. 2014 nastalo v zákoně o účetnictví několik změn v důsledku novelizace č. 244/2013 Sb. Mezi účetní jednotky se od roku 2014 řadí také:

- svěřenecké fondy podle NOZ,
- investiční fondy bez právní osobnosti,
- fondy obhospodařované penzijní společnostmi.

Také proběhla změna v terminologii, například se nově používá název obchodní korporace, namísto původního označení - obchodní společnosti.

---

⁸ Zákony pro lidi. *Zákony pro lidi: Zákon o účetnictví* [online]. 12.12.1991 [cit. 2015-02-27].

Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Navýšila se také skupina účetních jednotek, které mají povinnost schválení účetní závěrky auditorem. A v neposlední řadě se doplnila odpovědnost za vedení účetnictví včetně účetní závěrky.⁹

Fyzické osoby, které jsou účetními jednotkami a nemají povinnost audit, mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (kromě obchodních korporací, ty ho povedou vždy v plném rozsahu). Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu:

- sestavují účtový rozvrh, ve kterém vedou účty pouze v účtových skupinách,
- mohou sloučit účtování v hlavní knize s účtováním v deníku,
- nemusí používat zásadu opatrnosti – u odpisů mohou uplatňovat daňové odpisy, ale aby mohly být zaúčtovány jako daňový výdaj, musí být zaúčtovány.

2.1.2 Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb.

Jedná se o vyhlášku vydanou Ministerstvem financí, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. Platí pro účetní jednotky, které jsou podnikateli a účtují v podvojném účetnictví. Tato vyhláška upravuje především směrnou účtovou osnovu, rozsah účetní závěrky a účetní metody.

Týká se především:

- Právnických osob, které mají sídlo na území ČR.
- Fyzických osob, které jsou zapsány v obchodním rejstříku, nebo vedou podvojně účetnictví dle § 1 odst. 2 písm. d) až h) zákona o účetnictví.
- Zahraničních právnických osob, které mají svou podnikatelskou činnost na území ČR – dle § 1 odst. 2 písm. b) zákona o účetnictví.

2.1.3 České účetní standardy

České účetní standardy vydalo Ministerstvo financí, aby odstranilo nesoulad při používání účetních metod účetními jednotkami. Obsahují tedy popis

---

⁹ DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály. *DU.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.du.cz/33/zmeny-v-zakone-o-ucetnictvi-od-1-1-2014-uniqueidmRRWSbk196EZy9EEhbhYd1htbfepT5cx378yYUmd9RY/?serp=1>

metod a postupy účtování. České účetní standardy nesmějí být v rozporu se zákonem o účetnictví, nebo jakýmkoliv právními předpisy.

Tvorbu a vydávání standardů upravuje Ministerstvo financí, a to prováděcím právním předpisem. Vydání těchto standardů se zveřejní ve Finančním zpravodaji a ministerstvo si vede jejich registr.

České účetní standardy č. 001 - 009 a 011 - 023

Tyto účetní standardy používají účetní jednotky, které jsou podnikateli a účtují dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

České účetní standardy č. 101 - 103 a 105 - 115

Účetní standardy se týkají účetních jednotek, které účtují podle vyhlášky č. 501/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

České účetní standardy č. 201 - 223

Jsou pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

České účetní standardy č. 301, 302, 304, 305, 307 - 310, 312 - 314

Tyto účetní standardy se týkají účetních jednotek, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zdravotní pojišťovny).

České účetní standardy č. 401 - 414

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (hlavním předmětem činnosti těchto účetních jednotek není podnikání).

České účetní standardy č. 701 - 710

Účetní standardy pro účetní jednotky, které vedou účetnictví dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (ČÚS č. 501 - 522 byly zrušeny).¹⁰

---

¹⁰ Ministerstvo financí České republiky: Účetní standardy. *Ministerstvo financí České republiky: Účetní standardy* [online]. 2010 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetnictvi/ucetni-standardy>

2.1.4 Ostatní právní předpisy

Jsou zde i právní předpisy, které se účetnictví dotýkají a ovlivňují ho nepřímo. Jde tu především o **Obchodní zákoník**, který upravuje některé části účetnictví a je nutné brát ho v potaz. V zákoně o účetnictví, si můžeme všimnout částí, které na Obchodní zákoník odkazují - např. zveřejnění účetní závěrky ve sbírce listin podle § 38i obchodního zákoníku, nebo § 38 a § 39 upravující povinnost ověřit účetní závěrku.

2.2 Zásady při vedení účetnictví

Základem při vedení účetnictví je dodržování určitých základních zásad.

Zákon nám ukládá povinnosti vést účetnictví:

- Úplně - pokud jsou zaúčtovány všechny účetní případy spadající do příslušného účetního období.
- Průkazně - aby byla účetní jednotka schopná doložit účetní případy a zápisy příslušnými doklady.
- Správně - neporušuje povinnosti vyplývající ze zákona. Ať už jde o zákon o účetnictví, zákon o daních z příjmů nebo obchodní zákoník, nový občanský zákoník a další.
- Srozumitelně – umožňuje určit obsah účetních případů a účetních záznamů.
- Trvale – účetní jednotka musí archivovat záznamy, jako jsou účetní závěrka, účetní doklady atd. a to po dobu stanovenou zákonem.¹¹

---

¹¹ RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k ...* Olomouc: ANAG, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-793-5.

3. Povinnosti v účetnictví

3.1 Povinnost vést účetnictví

Tuto povinnost mají:

- Všechny právnické osoby se sídlem v České republice.
- Všechny zahraniční právnické osoby, které podnikají v České republice.
- Fyzické osoby, které jsou účetními jednotkami. A těmi jsou:
  - FO zapsané v obchodním rejstříku (ode dne zapsání do OŘ, až do doby vymazání).
  - FO jejich obrat za předchozí rok přesáhl částku 25 milionů korun (podle zákona o DPH). Účetnictví vede od prvního dne účetního období, které následuje po kalendářním roce, ve kterém se FO stala účetní jednotkou.
  - FO, která se dobrovolně rozhodla vést účetnictví. Vede ho od prvního dne účetního období, které následuje po období, kdy se účetní jednotka rozhodla vést účetnictví, až do konce účetního období, kdy se rozhodla jeho vedení skončit.
  - FO, kterým to nařídí zvláštní předpis. Vedou účetnictví od počátku činnosti až do skončení činnosti, pokud zvláštní předpis neurčí jinak.

3.2 Skončení povinnosti vést účetnictví

U právnických osob tato povinnost končí dnem, kdy dojde k vymazání právnické osoby z obchodního rejstříku.

U fyzických osob končí tato povinnost dnem ukončení činnosti. V jiných případech mohou fyzické osoby ukončit vedení účetnictví nejméně po 5 po sobě jdoucích obdobích, během kterých vedly podvojně účetnictví.¹²

---

¹² RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k* ... Olomouc: ANAG, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-793-5.

4. Změny po roce 2004

Počátkem roku 2004 čekala podnikatele řada změn a většina souvisela se vstupem České republiky do Evropské unie. Tyto změny měli především upřesnit daňové a účetní předpisy.

4.1 Změny v účetnictví

Ode dne 1. 5. 2004 je Česká republika součástí Evropské unie. Po této události se odehrálo několik, ne příliš závrtný změn, v oblasti účetnictví. Tyto změny se do českého účetního systému zaváděli postupně již delší dobu. Důležité byla platnost a účinnost zákona č. 575/2002 Sb., kterým byl novelizován zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. Hned poté následovalo zavedení vyhlášky č. 500/2002 Sb., která nám určuje primární účetní pravidla.

Dále se náš právní systém snaží podporovat postupné přijetí mezinárodních účetních standardů v českém účetnictví (prozatím je užívají jen veřejně obchodovatelné společnosti).

Také je zde snaha částečně oddělit účetnictví od sekce daňové.¹³

I přechod z daňové evidence na podvojný účetnictví bude mít pro podnikatele důsledky. Podnikatel bude muset zvýšit základ daně o hodnotu zásob a pohledávek, které měl při zahájení vedení účetnictví. Toto navýšení může provést jednorázově, nebo v období pěti let o libovolnou částku z celkové hodnoty. V roce zahájení si ale sníží základ daně o částku přijatých záloh a závazků.

Důležitá změna se ale stala u akciových společností. Od roku 2004 budou muset mít auditorem ověřenou účetní závěrku pouze ty společnosti, které ke konci období, za které se účetní závěrka ověřuje a období předcházejí, splní alespoň jednu následující podmínku: aktiva vyšší než 40 milionů, roční čistý obrát více než 80 milionů, průměrný stav zaměstnanců v průběhu období je více než 50.

---

¹³ SystemOnLine: S přehledem ve světě informačních technologií. *SystemOnLine: S přehledem ve světě informačních technologií* [online]. 2010 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.systemonline.cz/clanky/vstup-do-eu-a-ceska-danova-a-ucetni-legislativa.htm>

4.2 Změny v oblasti daně z příjmů FO

V roce 2004 se zavedla minimální výše základu daně a některým podnikatelům se zvýšil základ daně tím, že se zavedla šestá odpisová skupina a všem podnikatelům se zvýšily odvody na zdravotním a sociálním pojištění.

Minimální základ daně měl znemožnit, aby podnikatelé neodváděli státu peníze na daních. Minimální základ neměl platit pouze pro podnikatele v prvních dvou letech podnikání a v roce ukončení činnosti. Také se nevztahoval na studenty do 26 let i v případě, že podnikali a na starobní a invalidní důchodce.

Minimální základ daně je určen jako 50 %, která se stanoví součinem vyměřovacího základu podle zákona o důchodovém pojištění za kalendářní rok, který o 2 roky předchází roku zdaňovacímu období, přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto základu a počtu kalendářních měsíců, v jejichž průběhu poplatník provozoval podnikatelskou činnost.

Tento základ si mohl podnikatel snížit o nezdánitelné příjmy dle § 15 zákona o daních z příjmu.

Podnikatelů se také zvýšil vyměřovací základ pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění. Do roku 2003 bylo pojistné na sociální a zdravotní pojištění 35 % ze zisku, v roce 2004 se vyměřovací základ navýšil na 40 %. Tím stoupla daňové zatížení FO.

4.3 Změny v oblasti daně z příjmů PO

Zvýšení základu daně právnických osob bylo způsobeno například prodloužením doby odpisování některých budov ze původních 30 let na 50 let. To se týkalo například administrativních budov, hotelů atd. Byl zaveden limit pro vstupní cenu osobních automobilů, také byl stanoven limit nájemného u finančního leasingu osobních automobilů.

Byla omezena možnost uplatňování ztráty z předchozích let. Jednak se zkrátila lhůta pro odpočet ztráty ze sedmi na pět let.

5. Harmonizace v účetnictví

Hlavním důvodem snah o harmonizaci je to, aby informace vykazované v účetnictví byly srovnatelné i pro jiné uživatele. Harmonizace je dlouhodobý proces sblížování finančního účetnictví a výkaznictví.

V dnešní době můžeme pozorovat tři různé druhy snah o harmonizaci:

- harmonizace v rámci Evropské unie
- harmonizace v rámci USA
- celosvětová harmonizace (IAS/IFRS)

Hlavními problémy však nadále zůstávají rozdíly, jako jsou odlišné právní řády, daňové systémy, ekonomické systémy, ale i tradice jednotlivých států.

Také politici mají neustále větší vliv na účetnictví. Došlo jim, že jeho vliv na hospodářství, je nemalý. Evropská komise také začala mít hlavní slovo ve změnách řízení IASB. Činila se na vzniku Monitorovací rady, která je nadřazená Nadaci IFRS (IASB je této Nadaci podřízená).

5.1 Harmonizace v rámci Evropské unie

V roce 1957 vzniklo Evropské hospodářské společenství, a tím i zcela nový hospodářský celek. Tím, že se toto společenství projevilo jako dlouhodobé a životaschopné a přibralo časem mnoho dalších států, pomohlo k vysoké úrovni sjednocení Evropy v hospodářský a politický celek (EU).

Právě tento vývoj nakonec vyvolal snahy o sjednocení podmínek, a to jak právních, ekonomických nebo i sociálních. Pokud má totiž být Evropská unie schopná konkurovat vyspělým světovým ekonomikám a zvyšovat životní úroveň jejím obyvatelům, pak je nutné nastolit stejná pravidla.

V oblasti harmonizace účetnictví řeší Evropská unie pokusy o sjednocení pomocí direktiv EU. Základní direktivy týkající se účetnictví a legislativy se rozdělují do čtyř oblastí, a to:

1. Direktivy dotýkající se účetnictví:

- 4. direktiva č. 78/660/EEC,
- 7. direktiva č. 83/349/EEC,

- direktiva č. 86/365/EEC,
- direktiva č. 91/674/EEC.

2. Direktivy regulující IAS:

- nařízení č. 1606/2002/EC,
- rozhodnutí Rady č. 1999/468/EC,

3. Direktivy – transparentnost a oznamování:

- direktiva č. 2004/109/EC,
- direktiva č. 2007/14/EC,
- direktiva č. 2003/71/EC,
- nařízení Komise č. 809/2004/EC,
- direktiva č. 1569/2007/EC,
- rozhodnutí Komise č. 2008/961/EC.

4. Direktivy – ostatní:

- direktiva č. 2006/43/EC,
- 11. direktiva č. 89/666/EEC.

5.1.1 – Direktivy vztahující se k účetnictví

K vedení účetnictví se z výše vyjmenovaných významněji vztahují tři direktivy.

4. direktiva byla přijata Radou ES dne 25.7.1978 a byla později upravována dalšími direktivami, např. 2003/51/EC ze dne 18.6.2003 a nebo 2006/43/EC ze dne 17.5.2006.

Tato direktiva se věnuje hlavně srovnatelnosti účetních výkazů z hlediska formy, oceňování a zveřejňování. Také členskými státy nařizuje uvést národní účetnictví v souladu s touto direktivou.

7. direktiva byla přijata 13.6.1983. Tato direktiva se blíže věnuje konsolidované účetní závěrce, a to především v části jejího sestavení a zveřejnění.

Direktiva 2006/43/EC byla přijata 17.5.2006 a týká se povinného auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek.

Později byla doplněna direktivami č. 2008/30/EC, která upravuje podmínky pro získání profese auditora a také jeho možnost výkonu profese v členských státech Evropské unie, ale direktiva také upravuje veřejný dohled nad auditory.

Tato direktiva zcela nahradila 8. direktivu 84/253/EC ze dne 10.4.1984.¹⁴

5.2 Harmonizace v rámci USA

Ekonomika USA je důležitá a má celosvětový vliv. Jedná se o nejstarší účetní systém, který je zaměřený na trh a poskytuje informace všem, kteří ho využívají (investorům atd.).

Informace tohoto systému jsou uznávány a využívány na všech důležitých burzách světa (při obchodování na burze musí společnost využít principy a zásady US GAAP, jinak s cennými papíry nemůže na burze obchodovat).

Tento systém vznikl kvůli pádu americké burzy v roce 1929 a kvůli následné hospodářské krizi. Stát dal pravomoc SEC (Securities and Exchange Commission), která tím dostala právo určovat účetní zásady, formy a metody. Tato společnost dala později pravomoc soukromým institucím, později instituci AICPA (American Institute of Certified Public Accountants) a v současné době se jedná o FASB (Financial Accounting Standards Board), která odpovídá za otázky účetnictví v USA.

V USA v současné době pokračují snahy o jiné uspořádání systému US GAAP, tak aby mohl být snáze využitelný v praxi a aby se především zrychlila oblast poskytování elektronických informací. Dalším důvodem je snaha omezit počet chyb vzniklých nesprávným využitím povinných zdrojů (standardů, zpráv).

---

¹⁴ FICBAUER, Jirí a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 162 s. *Ekonomie* (Key Publishing). ISBN 9788074181047.

5.2.1 US GAAP

Patří do skupiny anglosaských účetních systémů. Slouží k tomu, aby poskytoval potřebné informace investorům, majitelům akcií, a dalším subjektům podnikajícím na trhu. V žádném případě neslouží státu k tomu, aby nad podniky vykonával dozor.

Je založen především na mikroekonomickém pojetí a to proto, že tento systém vznikl v období hospodářské krize. Bylo zapotřebí zajistit další fungování trhů a zařídit přístup ke správným informacím. To byl počátek vzniku US GAAP.

US GAAP je založen, jako české účetnictví, na zásadách, které se musí dodržovat, konkrétně na pěti:

- Historical cost (historická hodnota) – je to základní konzervativní zásada, která říká, že účtujeme na základě pořizovací ceny.
- Revenue recognition (uznávání tržeb) – pokud chceme, aby nám byla tržba uznána, nesmí být v žádném případě zpochybněn její vznik (dokázaná tržní transakce). A dodávka musí být úplná, vhodná apod.
- Matching principle (časová a věcná souvislost) – umožňuje správně rozdělit výdaje a poté i náklady, třídí aktiva na dlouhodobá a krátkodobá. To znamená, že teprve až vznikne tržba, tak se výdaj uzná jako náklad. Pokud výdaje nemůžeme konkrétně určit, použijeme odhad (např. časové rozlišení nákladů, odpisy atd.).
- Full disclosure (úplná informovanost) – finanční výkazy musí poskytovat dostatek informací, aby se uživatelé mohli správně rozhodnout a posoudit situaci. Informace by neměla být nadbytečně obsáhlá a měla obsahovat ucelené a kompletní data.
- Constrain (omezení) – Tato zásada vymezuje určité výjimky z výše uvedených zásad:
  - uplatnění opatrnosti (Prudence);
  - včasné podání informací (Timeliness);
  - významnost a podstatnost informací (Materiality) – informace ve výkazech nesmějí být zavádějící, také kvůli tomu, že v US GAAP není jednotná forma výkazů;

- upřednostnění ceny oproti užitečnosti (Cost vs. Benefit).¹⁵

V budoucnu se počítá s vývojem tohoto systému tak, že nadále bude čerpat ze zkušeností z hospodářské a ekonomické praxe.

5.2.2 Rozdíl mezi českým účetnictvím a US GAAP

- 1) Výkazy, které podávají české firmy, mají jednotný obsah. Firmy účtující podle US GAAP mohou mít každý jiný výkaz, protože US GAAP nenařizuje jednotný obsah, ani formu.
- 2) V rámci US GAAP neexistuje směrná účtová osnova.
- 3) US GAAP předepisuje pouze konečný výsledek.
- 4) Daňové otázky či daňový dopad transakcí nikoho nezajímají.
- 5) Daňový zákon je v USA založený tak, že podniku vzniká daňová povinnost, až když přijme peníze, nikoliv ve chvíli, kdy vydá fakturu, jako v českém účetnictví (není zde časové rozlišení)
- 6) Účelové třídění nákladů ve výsledovce US GAAP (výroba, správa). Ve výsledovce se neobjevuje „změna stavu zásob“, ani „aktivace“
- 7) Všechny závazky US GAAP vykazuje v současné hodnotě peněžních toků. Nemusí být žádný základní kapitál, fondy ze zisku také nejsou povinné, firma může vyplácet dividendy, i když nevykazuje zisk a je ve ztrátě.
- 8) Jestliže firma prodá např. pohledávku, a zároveň získá právo ji koupit zpět, jedná se o půjčku.¹⁶

5.2.3 Základní prvky US GAAP

Základními prvky v účetnictví podle US GAAP jsou:

- aktiva – majetek (assets),
- závazky (liabilities);
- investice vlastníků (investments by owners) - zvýšení jmění příbytkem vkladů od vlastníků;
- jmění (equity) – majetek, který je po odečtení všech závazků;

---

¹⁵ FICBAUER, Jiří a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 162 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 9788074181047.

¹⁶ MLÁDEK, Robert. *Světové účetnictví*. Praha: Linde, 2002.

- platby vlastníkům (payment to owners) – snížení jmění za majetek či poskytnuté služby;
- tržby (revenue) – nárůst hodnoty u majetku nebo pokles závazků, nebo obojího v důsledku hlavní podnikatelské činnosti;
- náklady (expenses) – snížení hodnoty majetku nebo navýšením hodnoty závazků, nebo obojí v důsledku hlavní podnikatelské činnosti;
- zisk (gain) - snížení ceny závazků nebo majetek navyšuje svou hodnotu, ale vždy je to spojené s jinými souvislostmi, které nemají co dočinění s hlavní výdělečnou činností;
- ztráta (lost) – vzrůst ceny závazků nebo majetek ztratí částečně svou hodnotu, ale vždy je to spojené s jinými souvislostmi, které nemají co dočinění s hlavní výdělečnou činností;
- souhrnný zisk (comprehensive income) – získaný kompletně za zisky a ztráty, náklady a výnosy.¹⁷

5.2.4 Změny US GAAP v roce 2009

Americké finanční instituce měli v rozvahách hodně cenných papírů zajištěných aktivy (asset backed securities, ABS). Ty se běžně nazývají toxickými aktivy.

Také pořád zesiloval politický tlak a 2. dubna 2009 FASB přijal rozhodnutí rozdvojit ztráty ze znehodnocení a do výsledku zaúčtovat jen úvěrové ztráty (v důsledku nedůvěryhodnosti dlužníků) a neúvěrové ztráty (v důsledku měn výnosových křivek a v důsledku neexistence trhu následkem krize) do ostatního úplného výsledku. Politici a bankéři reagovali pozitivně, ale odborná finanční veřejnost nikoliv.

Kvůli výše zmíněných důvodům došlo u US GAAP ke dvěma podstatným změnám, co se týče cenných papírů:

1. US GAAP u dlužných cenných papírů držených do splatnosti dovolují a realizovatelných cenných papírů, rozdělit na dvě části snížení jejich reálných hodnot. Změna reálné hodnoty odpovídající reálnému riziku se

---

¹⁷ FICBAUER, Jirí a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 162 s. *Ekonomie* (Key Publishing). ISBN 9788074181047.

zaúčtuje do výsledku a zbylá část se zaúčtuje do ostatního úplného výsledku. Do výsledku tak nejde celá ztráta.

2. Podle nové úpravy ověření US GAAP, zda došlo k jinému než dočasnému zhodnocení, dává nová úprava volnější podmínky pro zaúčtování znehodnocení k investicím do dluhových cenných papírů, protože se posiluje úsudek vedení účetní jednotky.¹⁸

5.3 Charakteristika IFRS

Rozdíl mezi US GAAP a IFRS je ten, že na rozdíl od amerického systému, který vznikl na základě přirozeného vývoje, je IFRS založeno na politických rozhodnutích členských zemí EU a na snahách o harmonizaci.

S tím jak časem Evropská unie nabývala na politické síle, získal tento systém význam. Do užívání byl zapojen po rozhodnutí Evropské komise a funguje na mikroekonomickém přístupu. Používání IFRS je dnes povinností pro všechny společnosti, které obchodují s cennými papíry na veřejně obchodovatelných trzích. V České republice je toto užívání upraveno zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, podrobněji pak v § 19 a § 23a.

Zásady v IFRS jsou především zacílené na sestavování finančních výkazů pro uživatele, nikoliv na sestavování daňových přiznání. I z tohoto důvodu došlo ke změně názvu z IAS na současné IFRS (viz. obrázek č. 3). Informace, které vyvodíme z tohoto systému, jsou uznávány na burzách v mnoha zemích světa.

Jak už jsem zmínila, tento systém neslouží k daňovým účelům, nebo kontrole ze strany státu, ale aby umožnil informovat uživatele o finančním trhu.

Systém IFRS funguje na těchto principech:

- Srozumitelnost – účetní závěrka musí být pro uživatele srozumitelná.

---

¹⁸ JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2011*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 432 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024734279.

- Trvání podniku – podnik bude v budoucnosti fungovat bez větších omezení.
- Aktuální báze – výsledky transakcí jsou předmětem v době, kdy k nim došlo, nikoliv až ve chvíli, kdy dochází k příbytku nebo úbytku peněz.
- Relevance – užitečnost informací z pohledu potřeby uživatele, která jim pomáhá v rozhodování.
- Srovnatelnost – informování uživatelů takovým způsobem, aby mohli použít přesně pravidla k sestavení účetní závěrky.
- Pravdivý a věrný obraz účetní závěrky – pravdivé zobrazení financí, změn apod.

IFRS jsou používány nebo povoleny k užívání v cca 100 zemích světa a počítá se s dalším rozšířením do celosvětového účetnictví.¹⁹

5.3.1 IFRS a změny z roku 2008

Vzhledem k finanční krizi se předpokládalo, že mnoho institucí, bude mít špatné výsledky. Při zásadě věrného a poctivého zobrazení informací by se řada společností i bank propadla do ne malých ztrát. To ovšem nedovolila Evropská komise, která donutila IASB, aby vydala novelu IAS 39 a IFRS 7. Na to Evropská komise přijala za pouhé dva dny novelu do evropské legislativy formou nařízení Evropské komise č. 1004/2008 (běžně trvá přijetí novely či standardu cca jeden rok). Toto nařízení také umožnilo rekvifikaci aktiv k obchodování do jiných portfolií. Díky tomu se evropským společnostem podařilo na čas zamaskovat ztráty z finančních produktů.²⁰

---

¹⁹ FICBAUER, Jiří a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 162 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 9788074181047.

²⁰ JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2011*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 432 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024734279.

5.4 Orgány tvořící standardy a interpretace

5.4.1 IASCF (Nadace výboru pro mezinárodní účetní standardy)

Je zde 22 správců, kteří jmenují členy. Správci Nadace jsou fyzické osoby, které zastupují odlišné oblasti a účetní profese (auditoři, účetní znalci, odborníci z praxe, akademická obec atd.). Do Nadace poskytují příspěvky firmy, banky, mezinárodní organizace i podniky z celého světa.

Má administrativní aparát a vede ho výkonný ředitel. Nadace jmenuje IASB, IFRIC a Poradní sbor pro standardy. Ty jí musí pravidelně zpravovat o své činnosti.

5.4.2 IASB (Rada pro mezinárodní účetní standardy)

Od 1. 7. 2012 má 16 členů, které jmenují a odvolávají Správci Nadace. Do roku 2012 byl počet členů 15. Aby mohl být uchazeč v Radě, musí mít odbornou způsobilost. Měl by tu být zastoupený poměr auditorů, znalců, členů akademické obce atd.

Členové Rady mají také přímou odpovědnost za kooperaci s tvůrci standardů. Aby mohl být standard vydán a zveřejněn, musí být schválen nejméně devíti členy Rady. Tvorbu předpisů Rada konzultuje s Poradním sborem pro standardy.

5.4.3 IFRIC

Jedná se o výbor Rady. Podporuje Radu při vytváření a úpravách předpisů, tak aby z nich měli uživatelé užitek. Jejich úkolem je vydávat a řešit nové situace u věcí ještě neošetřených standardy, které vznikají v neustále se měnících podmínkách.

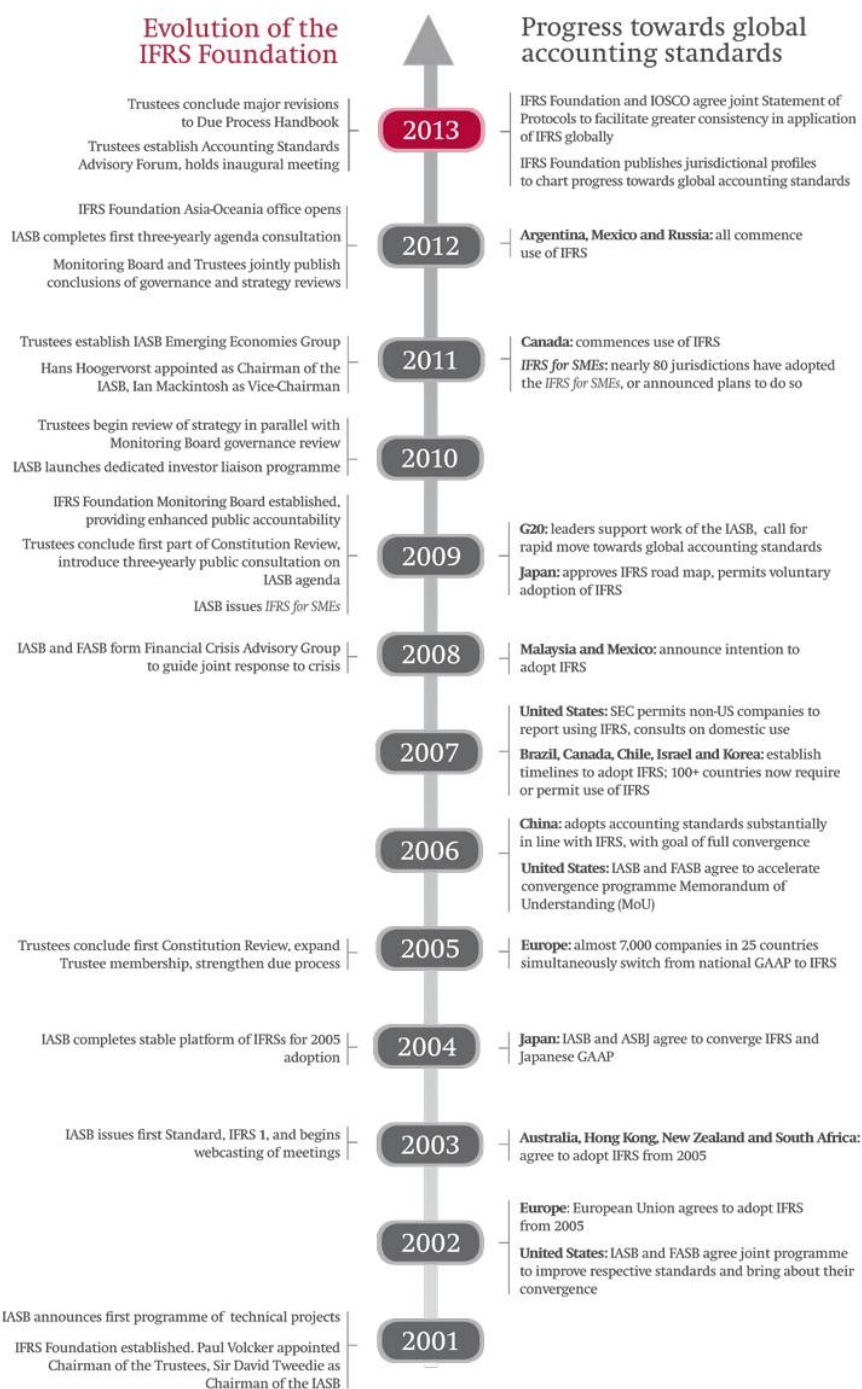
Má 14 členů a předsedu, který nemá možnost hlasování. Zasedání tohoto výboru je veřejná. Zprávy z jejich jednání jsou předkládány IASB a poté zveřejněny na webových stránkách IASB.

5.4.4 Poradní sbor

Podává návrhy Radě nebo Nadaci, schází se převážně třikrát do roka. Navrhuje jednotlivá řešení používání standardů v praxi a interpretuje jejich důsledky na uživatele.

Obrázek č. 3 – Historie vzniku IFRS

Zdroj: www.iasb.org.uk

6. Praktická část: Porovnání daňové evidence a účetnictví

V této části práce bych se chtěla zaměřit, jak už je patrné z názvu, na porovnání daňové evidence a účetnictví. O účetnictví jsem již psala v předchozí části své bakalářské práce, a proto, abych se neopakovala, bych chtěla rovnou navázat na daňovou evidenci. Rozhodla jsem se ji tu stručně popsat a uvést nějaké příklady výpočtu základu daně, aby porovnání bylo více srozumitelné.

6.1 Daňová evidence

Daňová evidence je nástupcem dřívějšího „Jednoduchého účetnictví“ a právně je upraven v §7b ZDP. Daňovou evidenci členíme na zdanitelné příjmy dle §7, §8 ZDP a ostatní. Dále na výdaje daňově účinné a ostatní. A nakonec na majetek a závazky.

Hlavní náplní daňové evidence je sledování uznatelných příjmů a výdajů, které mají vliv na daňový základ. I zde ale je několik výjimek:

- Hmotný majetek ovlivní daňový základ prostřednictvím odpisu, nikoli najednou při koupi.
- U cenných papírů a pozemků vzniká daňový výdaj až při prodeji tohoto majetku.
- Daňová povinnost je někdy dodatečně podmíněna, aby se zamezilo podvodům.

Oproti podnikatelům vedoucí účetnictví nemohou vést daňovou evidenci v tzv. hospodářském roce, ale pouze v roce kalendářním. Jejich obdobím je tedy 1.1. – 31.12. Výjimkou je pouze to, pokud podnikatel začíná svou činnost později, nebo ji končí dříve než 31.12.

V případě daňové evidence podnikatel vede **peněžní deník**. Ten zajistí přehlednou evidenci příjmů a výdajů pro pozdější výpočet základu daně. Příjmy a výdaje v něm dělíme na daňové a nedaňové. Lze ho vést buď v počítači, ale klidně i ručně na papíře, důležité je zde pouze to, aby byl zápis veden správně.²¹

---

²¹ Daňáři online: Portál daňových poradců a profesionálů. *Daňáři online: Portál daňových poradců a profesionálů* [online]. 2011 [cit. 2015-03-06]. Dostupné

Zapisování do deníku příjmů a výdajů má za cíl:

- zajistit údaje pro zjištění daňového základu,
- evidovat peněžní prostředky na pokladně a bankovních účtech,
- informace o příjmech a výdajích pro potřeby kontroly a řízení hospodárnosti.

Peněžní deník – základní část:

Identifikace případu			Pokladna		Banka	
datum	doklad	popis	příjem	výdaj	příjem	výdaj
a	b	c	sl. 1	sl. 2	sl. 3	sl. 4

Průběžně položky		Příjmy zahrnov. do ZD	Výdaje odčitatel. od ZD	Příjmy nezahrnov. do ZD	Výdaje neodčitatel. od ZD
příjem	výdaj				
sl. 5	sl. 6	sl. 7	sl. 8	sl. 9	sl. 10

Pro potřeby podnikatele tento deník stačí, ale v praxi bude pravděpodobně používat deník s podrobnějším členěním daňových příjmů (prodej zboží, služeb nebo výrobků) a daňových výdajů (mzdy, nákup služeb a materiálu, provozní režie atd.). V souvislosti s reformou veřejných financí nastala změna s daňovou uznatelností výdajů na zdravotní pojištění osob samostatně výdělečně činných. Od 1.1.2008 jsou již výdajem nedaňovým a nelze tedy o jejich výši snižovat základ daně.

Průběžné položky mají zajistit správnost účetních případů při převodu mezi pokladnou a bankou (zajištění časové souvislosti), protože velmi často zde vznikají nesouvislosti. Pokud totiž podnikatel například převede peníze z běžného účtu do pokladny, přijme je příjmovým peněžním dokladem, ale výpis z běžného účtu, jakožto druhý potřebný doklad, mu přijde třeba až za několik týdnů. Proto v tomto případě použijeme průběžné položky pro dorovnání této vzniklé nesouvislosti. Stejně to funguje i opačně, při převodu z pokladny na běžný účet (popř. úvěrový účet).

z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34991v44626-danova-evidence-versus-ucetnictvi-osvc/>

Zapisování příjmů do deníku příjmů a výdajů:

1) Podnikatel vložil hotovost do firmy z osobního vlastnictví.

Zápis provedeme do sloupců 1 a 9, protože osobní vklady se účtují jako příjmy nedaňové.

2) Příjem v hotovosti za prodej tiskárny, která byla zahrnuta v majetku podnikatele.

Zápis provedeme do sloupců 1 a 7, protože jedná se o prodej věci movité a ta není osvobozena od daně.

3) Přijata hotovost za prodané zboží.

Zápis provedeme do sloupců 1 a 7, protože příjmy za prodej zboží budou vždy zdanitelným příjmem.

4) Podnikateli byl poskytnut úvěr, který mu banka připsala na účet.

Zápis provedeme do sloupců 3 a 9, protože poskytnutí úvěru či půjčky je příjmem nedaňovým, jelikož se jedná o příjem, který podnikatel nevydělal a bude ho muset vrátit bance.

5) Náhrada od pojišťovny za krádež notebooku, který měl podnikatel zahrnutý v obchodním majetku.

Zápis provedeme do sloupců 3 a 7, protože náhrada za škodu na majetku, který je součástí obchodního majetku pro výkon podnikatelské činnosti, není osvobozena od daně.

Zapisování výdajů do deníku příjmů a výdajů:

1) Podnikatel zaplatil převodem za nákup materiálu

Zápis provedeme do sloupců 4 a 8.

2) Podnikatel zaplatil splátku úvěru

Zápis provedeme do sloupců 4 a 10, protože splátka se nepovažuje za daňový výdaj.

3) V hotovosti uhrazen mobilní telefon pro podnikatele.

Zápis provedeme do sloupců 2 a 8, protože mobilní telefon je považován za drobný hmotný majetek a ten se považuje za materiálovou zásobu.

4) Výběr z pokladny pro osobní spotřebu

Zápis provedeme do sloupců 2 a 10, protože podnikatel si kdykoliv může vybrat peníze z podnikání, jak sám uzná za vhodné, není zde žádný omezující právní předpis.

5) Peněžní dar základní škole na projekt o ochraně životního prostředí
Zápis provedeme do sloupců 2 a 10, protože dar je vždy nedaňovým výdejem, může být ale podnikatel si ho může odečíst v daňovém přiznání, pokud splní podmínky pro daňovou uznatelnost daru (výše daru, účel použití daru, příjemce daru).

Nejdůležitější věcí pro zapisování do peněžního deníku, je správně určit zda se jedná o příjem daňový či nedaňový. Pokud si nejsme jistí, můžeme nahlédnout do ZDP, kde v § 3 jsou příjmy, které nejsou součástí daně a v § 4 jsou příjmy, které jsou součástí daně.²²

6.1.1 Daňová evidence a DPH

Podnikatel, který vede daňovou evidenci, může být i plátcem DPH. V tomto případě, ale musí dělat podrobnější členění dle § 100 zákona o DPH.

Pokud se chce podnikatel přihlásit jako plátcem DPH, zaregistruje se na příslušném finančním úřadě, pokud se ale registruje hned na začátku podnikání, provede registraci na kterémkoliv živnostenském úřadě na základě jednotného registračního formuláře.

DPH neplatí: Jestliže FO nepřekročí stanovenou výši obratu a dobrovolně se nepřihlásí k platbě DPH. Pak se nestává plátcem DPH a není povinna se registrovat k platbě DPH.

Při vedení daňové evidence podnikatel jen eviduje skutečnosti o příjmech, výdajích (pokud neuplatňuje výdaje paušálně), majetku, zásobách apod.

DPH platí: Pokud je FO plátcem DPH (ať už dobrovolně nebo ze zákona při překročení stanoveného obratu), musí vést i evidenci o přijatých a uskutečněných zdanitelných plnění podle §100 zákona č. 235/2004 sb., o dani z přidané hodnoty, aby mohla správně stanovit daňovou povinnost.

Z evidence musí být zřetelné, které daně jsou osvobozené od DPH nebo které nejsou předmětem daně.

---

²² ŠTOHL, Pavel a Vladislav KLIČKA. *Maturitní okruhy z účetnictví 2010*. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 237 s. ISBN 978-80-87237-22-9.

Pokud se podnikatel zaregistroval jako plátce daně v roce 2011 nebo před ním, platí čtvrtletní zdaňovací období. Pokud se k DPH zaregistroval v roce 2012 a chtěl mít čtvrtletní zdaňovací období, musel tuto skutečnost oznámit správci daně. Od roku 2013 platí automaticky měsíční zdaňovací období. Přejít na čtvrtletní se může až tři roky po registraci (pokud obrat za předchozí rok nepřesáhne 10 milionů, nebo pokud není nespolehlivý plátce).

Přiznání k DPH podává podnikatel do 25. dnů od skončení zdaňovacího období. Toto přiznání může podnikatel dnes podat i online, pokud má datovou schránku a pokud jeho obrat nepřesáhl 6 milionů Kč za předchozí rok. Jinak lze samozřejmě podat i v papírové formě. DPH pak podnikatel zaplatí buď hotově na pokladně finančního úřadu, nebo jeho účet (nejpozději ale k poslednímu dni lhůty pro podání přiznání k DPH).²³

Evidence pro účely DPH musí obsahovat veškeré údaje vztahující se k podnikatelovým daňovým povinnostem, a to takovým způsobem, aby mohl sestavit daňové přiznání k DPH, nebo souhrnné hlášení, a to podle sazeb DPH. Nesmí zde chybět:

- evidence uskutečněných zdanitelných plnění,
- evidence přijatých zdanitelných plnění, z kterých bude podnikatel uplatňovat nárok na odpočet DPH. Od roku 2013 musí obsahovat DIČ dodavatele,
- přehled uskutečněných plnění, která jsou od DPH osvobozena, nebo nejsou předmětem DPH,
- přehled obchodního majetku,
- pokud podnikatel pořizuje zboží z jiného členského státu EU, musí vést i evidenci o hodnotě pořízeného zboží a členit ji podle jednotlivých států.

6.2 Uchování daňové evidence

Tuto povinnost nám ukládá § 7b odst. 5 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Podle tohoto zákona musí podnikatel uchovávat daňovou evidenci za všechna období, pro která mu stále neskončila možná lhůta pro vyměření daně.

---

²³ Jak podnikat. *Jak podnikat* [online]. 2015 [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/dph-danove-priznani-formular.php>

Tyto lhůty obecně určuje § 47 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Podle něj se nedá daň vyměřit ani doměřit, nebo přiznat nárok na daňový odpočet po uplynutí tří let od konce zdaňovacího období, ve kterém máme povinnost podat daňové přiznání. To znamená, že když podáme daňové přiznání za rok 2010 k 31. březnu 2011, musím uchovávat daňovou evidenci do 31. prosince 2013.

Pokud ale správce daně u podnikatele provedl kontrolu, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, ve kterém byl podnikatel o kontrole informován (podle § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků). Vyměřit a doměřit daň jde ale nejpozději do deseti let od konce zdaňovacího období, ve kterém nám vznikla daňová povinnost.²⁴

6.3 Daňová evidence - příklad

Podnikatel vyrábí dřevěné parkety a vede daňovou evidenci. V prvním čtvrtletí roku 2014 mu vznikly tyto hospodářské případy:

1. Vložil do pokladny 16 000 Kč ze soukromých prostředků.
2. Koupil na fakturu materiál na výrobu parket za 12 000 Kč.
3. Zaplatil v hotovosti celý závazek 12 000 Kč.
4. Vyrobil parkety v předpokládané prodejní ceně celkem 18 000 Kč.
5. Zaplatil za reklamu v rádiu v hotovosti 2 500 Kč.
6. Klientovi prodal na fakturu parkety za 22 000 Kč.
7. Klient uhradil hotově celou pohledávku 22 000 Kč.
8. Majitel si vybral z pokladny pro své soukromé potřeby 16 000 Kč.

Výše zmíněné případy lze rozčlenit do 5 kategorií:

1) Zdanitelné příjmy:

č. 7: Inkaso pohledávky ve výši 22 000 Kč

2) Daňové výdaje:

č. 3: Úhrada závazku (12 000 Kč),

č. 5: Zaplacení reklamy (2 500 Kč).

3) Příjmy a výdaje neovlivňující základ daně:

č. 1: Osobní vklad (16 000 Kč),

---

²⁴ Podnikatel.cz: průvodce vašim podnikáním. *Podnikatel.cz* [online]. 2007 [cit. 2015-03-23].

Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/danova-evidence-nebo-ucetnictvi/>

č. 8: Osobní výběr (16 000 Kč).

4) Pohyb a stav majetku:

Peníze: 6 000 Kč (č. 1) - 12 000 Kč (č. 3) - 2 500 Kč (č. 5) + 22 000 Kč (č. 7) - 16 000 Kč (č. 8) = 7 500 Kč.

Zásoby: 12 000 Kč (č. 2) - 18 000 Kč (č. 4) = - 6 000 Kč.

Pohledávky: 22 000 Kč (č. 6) - 22 000 Kč (č. 7) = 0.

5) Pohyb a stav závazků:

Závazky = 12 000 Kč (č. 2) - 12 000 Kč (č. 3) = 0.

6.4 DPH a její zápis do deníku příjmů a výdajů

U neplátců se DPH stane součástí celkové částky bez rozlišování v deníku příjmů a výdajů. DPH je tedy zahrnuta už v pořizovací ceně služeb nebo majetku. Podnikatel tedy DPH nemusí evidovat ani platit, nemůže si však ani tuto daň odečíst.

Pláče DPH zapisuje daň do deníku příjmů a výdajů až když se uskuteční platba, ale podstatné je datum uskutečnění zdanitelného plnění. Deník příjmů a výdajů ale není plně vyhovující pro určení daně z přidané hodnoty a proto se o DPH musí vést **kniha evidence DPH**.

6.5 Kniha pohledávek a závazků

Podnikatel ji má proto, aby měl přehled o tom ke komu má závazky a kdo má k němu naopak pohledávky. Základem u přehledu pohledávek a závazků bude **kniha vydaných a přijatých faktur**.

Tato kniha musí obsahovat minimálně:

- datum vzniku pohledávky nebo závazku,
- částku,
- datum splatnosti a způsob úhrady,
- číslování faktur,
- identifikační údaje pro spárování platby a pohledávky popř. závazku,
- podložení případu doklady (fakturami).

Následně se dá doplnit (nepovinně) předmět případu, nebo u zahraničních převodů také informaci o tehdejší kurzu.

Doklady, podle kterých účtujeme do knihy pohledávek a závazků jsou především faktury přijaté a vydané, bankovní výpisy, a nebo příjmové a výdajové peněžní doklady při hotovostních platbách.

Kniha vydaných faktur

Datum	Číslo faktury	Odběratel	Částka	Datum splatn.	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.

Kniha přijatých faktur

Datum	Číslo faktury		Dodavatel	Částka	Datum splatn.	Úhrada dne	Číslo dokladu
	interní	dodavatel					

6.6 Výpočet základu daně

Když odečteme daňové příjmy a výdaje, které máme v deníku, musíme je ještě upravit o nepeněžní operace dle ZDP (neuskuteční se pohyb peněz, ale ovlivňují základ daně).

Vybrané nepeněžní operace ovlivňující ZDP:

- odpisy DHM,
- ZC vyřazeného DM,
- poměrná část nájemného z finančního leasingu,
- zápočet pohledávek a závazků,
- tvorba a čerpání zákonných rezerv.²⁵

Příklad:

Podnikatel má za rok 2012 tyto hodnoty v deníku příjmů a výdajů:

Příjmy zahrnované do ZD..... 5 645 211 Kč

Výdaje odčitatelné od ZD..... 4 986 352 Kč

²⁵ ŠTOHL, Pavel a Vladislav KLIČKA. *Maturitní okruhy z účetnictví 2010*. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 237 s. ISBN 978-80-87237-22-9.

Kromě tohoto podnikatel upraví ZD o odpisy dlouhodobého majetku ve výši 210 000 Kč.

Výsledek:

Rozdíl po odečtu příjmů a výdajů = 658 859 Kč.

Odečtení odpisů jako nepeněžní operace – 210 000 Kč.

Základ daně z podnikatelské činnosti = 448 859 Kč.

6.7 Porovnání účetnictví a daňové evidence

Jak je zřejmé z popisů a charakteristik obou systému, které jsem se zde snažila popsat, daňová evidence je mnohem jednodušší než účetnictví a není tolik náročná na čas. Podnikatel ovšem i zde musí mít alespoň základní znalosti o povinnostech vyplývajících z právních norem.

Daňová evidence je upravena jen zákonem o dani z příjmu, zatímco účetnictví má vyloženě „svůj“ zákon. Daňová evidence má stanovený pouze obsah, nikoliv formu ani způsob vedení. Podnikatel ale musí být schopen prokázat stav svého matku a závazků správci daně.

Je zde i rozdílné stanovení základu daně. V daňové evidenci se základ daně vypočítává jako rozdíl mezi daňovými příjmy a daňovými výdaji tzn., že podnikatel neplatí daň z příjmů například z nezaplacených vydaných faktur a naopak lze na konci roku zaplatit výdaje, které týkají až následujícího účetního období, ale přitom jsou daňově účinné už v běžném roce.

V účetnictví se základ daně vypočte jako rozdíl mezi náklady a výnosy a to je dle mého názoru, pohyb peněz nepodstatný pro zjištění hospodářského výsledku (důležité je tu pouze to, kdy byla práce nebo služba provedena). Poskytuje ale mnohem ucelenější pohled na hospodaření firmy.

Závěr

V teoretické části v první kapitole své práce jsem se zaměřila na charakteristiku a vysvětlení pojmu účetnictví. Hned na začátku jsem stručně vypsala historii účetnictví, aby bylo jasné, jak jsme se vůbec k našemu dnešnímu systému dopracovali. Dále jsem se tu snažila vysvětlit pojem, funkce a dělení účetnictví – do jakých knih se zapisuje, možnosti účtování na účetním softwaru nebo „v ruce“ a konečně také na klady a zápory, které může uživatel u účetnictví vnímat. V druhé kapitole jsem se zaměřila na právní úpravu účetnictví v České republice (zákon o účetnictví, české účetní standardy, ostatní prováděcí předpisy a prováděcí vyhláška). Také jsem zde shrnula zásady, které se musí dodržovat při vedení účetnictví. Třetí kapitola obsahovala povinnosti, kdy musí účetní jednotka vést účetnictví a kdy jí naopak tato povinnost končí. Čtvrtá kapitola se týkala změn po roce 2004, tedy změn po vstupu České republiky do Evropské unie. Zde jsem se zaměřila na změny, které proběhly v účetnictví, ale také v daních z příjmu fyzických a právnických osob, protože účetnictví a daň z příjmu spolu úzce souvisejí. Pátá kapitola se rozsáhle věnuje harmonizaci účetnictví a to v českém, evropském a světovém měřítku. Snažila jsem se zde i vysvětlit rozdíly mezi českým účetnictvím a US GAAP. A na konci i popsat činnosti orgánů tvořící standardy a jejich interpretace.

V závěru práce, praktické části, jsem se rozhodla porovnat daňovou evidenci s účetnictvím. Stručně jsem v úvodu popsala daňovou evidenci, aby porovnání dávalo smysl. Ke konci jsem rozdíly shrnula a jednotlivě vypsala.

Dalo by se toho samozřejmě napsat mnohem více, téma je to velmi obsáhlé. Snažila jsem se proto v práci popsat to nejdůležitější z účetnictví a jeho dnešního vývoje a směru, kterým se ubírá. Především harmonizační snahy jsou „během na dlouho trat“, ale myslím si, že zatím jsme na správné cestě.

Cizojazyčné resumé

In the theoretical part of the first chapter of my thesis, I focused on characteristics and explanation of accounting. Right at the beginning I described a brief history of the accounting, because it is important to understand how we actually get to use our current accounting system. Furthermore, I have tried to explain the concept, function and accounting division – to which we are supposed to write in, accounting options in software or "in hand" and finally also the advantages and disadvantages, which the user can perceive with accounting. The second chapter is devoted to the accounting legislation in the Czech Republic (Law on Accounting, Czech accounting standards, and other implementing regulations and other implementing legislation). Also, I summarized the principles that must be followed in accounting. The third chapter contains all cases when the accounting entity has to keep accounts and conversely when the obligation ends. The fourth chapter is about the changes in accounting after year 2004, when the Czech Republic joined the European Union. Here I focus on the changes that have happened in accounting, but also on changes in taxes on personal income and taxes on corporate income, especially because income taxes are closely related to accounting. The fifth chapter widely deals with harmonization of accounting in the Czech, European and world scale. I also tried to find and explain the differences between Czech accounting and US GAAP. At the end of the chapter I describe the work of the institutions forming the standards and interpretations.

I also decided to compare the tax evidence to an accounting at the end of the practical part of my theses. I briefly described the tax evidence to easily show the differences between the tax evidence and an accounting, which I summarized and described each of them.

This thesis could of course contain much more information, because this topic is very broad. Nevertheless I tried to describe the main and the most important points of accounting, today's development of accounting and the direction which is now the accounting moving. Especially harmonization efforts are still are "over the long haul," but I think so far we are on the right track.

Seznam použité literatury

1. RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k ...* Olomouc: ANAG, 2013, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-793-5.
2. *České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní fondy : podle stavu k ...* Ostrava: Sagit, 2014, sv. ÚZ, 1019. ISBN 978-80-7488-045-2.
3. ŠTOHL, Pavel a Vladislav KLIČKA. *Maturitní okruhy z účetnictví 2010*. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 237 s. ISBN 978-80-87237-22-9.
4. MLÁDEK, Robert. *Světové účetnictví*. Praha: Linde, 2002.
5. FICBAUER, Jiří a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 162 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 9788074181047.
6. ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví: pro střední školy a pro veřejnost*. 9., upravené vyd. podle právního stavu k 1.1.2008. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2008, 153 s. ISBN 978-808-7237-007.
7. SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, české účetní standardy: pro některé vybrané účetní jednotky : 314 postupů účtování 2014*. Olomouc: Anag, 2014, 607 s. Účetnictví (Anag). ISBN 9788072638642.
8. FIALA, Josef. *Dějiny účetnictví*. Praha : Pragotisk, Peroutka a spol., 1935.
9. JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2011*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 432 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024734279.

Internetové zdroje:

1. Daňáři online: Portál daňových poradců a profesionálů. *Daňáři online: Portál daňových poradců a profesionálů* [online]. 2011 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34991v44626-danova-evidence-versus-ucetnictvi-osvc/>
2. Studentka. *Studentka: Úvod do problematiky manažerského účetnictví* [online]. 2007 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://studentka.sms.cz/index.php?P_id_kategorie=7630&P_soubor=%2Fstudent%2Findex.php%3Fakce%3Dprehled%26ptyp%3D%26cat%3D46%26idp%3D%26detail%3D1%26id%3D3296%26view%3D1%26url_back%3D

3. Uctovani.net: Jasně a srozumitelně. *Uctovani.net* [online]. 05.01.2013 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetnictvi-od-A-do-Z-3-dil-Deleni-ucetnictvi-a-legislativa&idc=74>
4. SystemOnLine: S přehledem ve světě informačních technologií. *SystemOnLine: S přehledem ve světě informačních technologií* [online]. 2010 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.systemonline.cz/clanky/vstup-do-eu-a-ceska-danova-a-ucetni-legislativa.htm>
5. Ministerstvo financí České republiky: Účetní standardy. *Ministerstvo financí České republiky: Účetní standardy* [online]. 2010 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetnictvi/ucetni-standardy>
6. *Zákony pro lidi. Zákony pro lidi: Zákon o účetnictví* [online]. 12.12.1991 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
7. Podnikatel.cz: průvodce vaším podnikáním. *Podnikatel.cz* [online]. 2007 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/danova-evidence-nebo-ucetnictvi/>
8. GOLLA, Petr. *Finance.cz. Finance.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/242933-jake-ucetni-knihy-vede-ucetni-jednotka/>
9. *Ekonomické systémy. Ekonomické systémy* [online]. 2014 [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.ucetnisoftware.com/ekonomicke_systemy.html
10. *DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály. DU.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.du.cz/33/zmeny-v-zakone-o-ucetnictvi-od-1-1-2014-uniqueidmRRWSbk196EZY9EEhbhYd1htbfepT5cx378yYUmd9RY/?serp=1>
11. *Jak podnikat. Jak podnikat* [online]. 2015 [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/dph-danove-priznani-formular.php>

Přílohy

Příloha č.1: České účetní standardy pro podnikatele

ČUS pro podnikatele č. 001	Účty a zásady účtování na účtech
ČUS pro podnikatele č. 002	Otevírání a uzavírání účetních knih
ČUS pro podnikatele č. 003	Odložená daň
ČUS pro podnikatele č. 004	Rezervy
ČUS pro podnikatele č. 005	Opravné položky
ČUS pro podnikatele č. 006	Kurové rozdíly
ČUS pro podnikatele č. 007	Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
ČUS pro podnikatele č. 008	Operace s cennými papíry a podíly
ČUS pro podnikatele č. 009	Deriváty
ČUS pro podnikatele č. 011	Operace s podnikem
ČUS pro podnikatele č. 012	Změny vlastního kapitálu
ČUS pro podnikatele č. 013	Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
ČUS pro podnikatele č. 014	Dlouhodobý finanční majetek
ČUS pro podnikatele č. 015	Zásoby
ČUS pro podnikatele č. 016	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
ČUS pro podnikatele č. 017	Zúčtovací vztahy
ČUS pro podnikatele č. 018	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
ČUS pro podnikatele č. 019	Náklady a výnosy
ČUS pro podnikatele č. 020	Konsolidovaná účetní závěrka
ČUS pro podnikatele č. 021	Některé postupy v účetnictví při vyrovnání, nuceném vyrovnání, konkursu a likvidaci
ČUS pro podnikatele č. 022	Postup v účetnictví a při inventarizaci majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
ČUS pro podnikatele č. 023	Přehled o peněžních tocích

Zdroj: RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k ...* Olomouc: ANAG, 2013, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-793-5.

Příloha č. 2: České účetní standardy účetních jednotek, které nemají jako hlavní činnost podnikání

Česky účetní standard č. 401	Účty a zásady účtování na účtech
Česky účetní standard č. 402	Otevírání a uzavírání účetních knih
Česky účetní standard č. 403	Inventarizační rozdíly
Česky účetní standard č. 404	Kurové rozdíly
Česky účetní standard č. 405	Deriváty
Česky účetní standard č. 406	Operace s cennými papíry a podíly
Česky účetní standard č. 407	Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti
Česky účetní standard č. 408	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

Česky účetní standard č. 409	Dlouhodobý majetek
Česky účetní standard č. 410	Zásoby
Česky účetní standard č. 411	Zúčtovací vztahy
Česky účetní standard č. 412	Náklady a výnosy
Česky účetní standard č. 413	Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky
Česky účetní standard č. 414	Přechod z jednoduchého účetnictví na účetnictví

Zdroj: *České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní fondy : podle stavu k ...* Ostrava: Sagit, 2014, sv. ÚZ, 1019. ISBN 978-80-7488-045-2.

Příloha č. 3 České účetní standardy pro účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Česky účetní standard č. 701	Účty a zásady účtování na účtech
Česky účetní standard č. 702	Otevírání a uzavírání účetních knih
Česky účetní standard č. 703	Transfery
Česky účetní standard č. 704	Fondy účetní jednotky
Česky účetní standard č. 705	Rezervy
Česky účetní standard č. 706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
Česky účetní standard č. 707	Zásoby
Česky účetní standard č. 708	Odpisování dlouhodobého majetku
Česky účetní standard č. 709	Vlastní zdroje
Česky účetní standard č. 710	Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: *České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní fondy : podle stavu k ...* Ostrava: Sagit, 2014, sv. ÚZ, 1019. ISBN 978-80-7488-045-2.

